

Electro Radio Mercur

Technisch commercieel vakblad

VEERTIENDAAGS VAKTECHNISCH TIJDSCHRIFT VOOR:

- Electrotechnische Installateurs
- Handelaren in Electriche verbruikstoestellen en verlichtingsartikelen
- Handelaren in radiotoestellen en -onderdelen

4 APRIL 1953

8e JAARGANG Nr.

194

HAARLEM

VERLICHT

Zoals men weet staat Heemstede in het teken van bloemen (Flora 1953) en is Haarlem voor deze gelegenheid tot Lichtstad verklaard. Een beschouwing over wat minder gelukkig was in deze affaire vindt men op blz. 132, een critische bespreking van enkele projecten zal in een volgend nummer opgenomen worden. Hiernaast beelden wij af de oude St. Bavo met op de voorgrond Laurens Jansz. Coster (uitvinder van de drukkunst?) zo als ze in het kunstzonnetje gezet worden.

VERDER TREFT MEN IN DIT NUMMER:

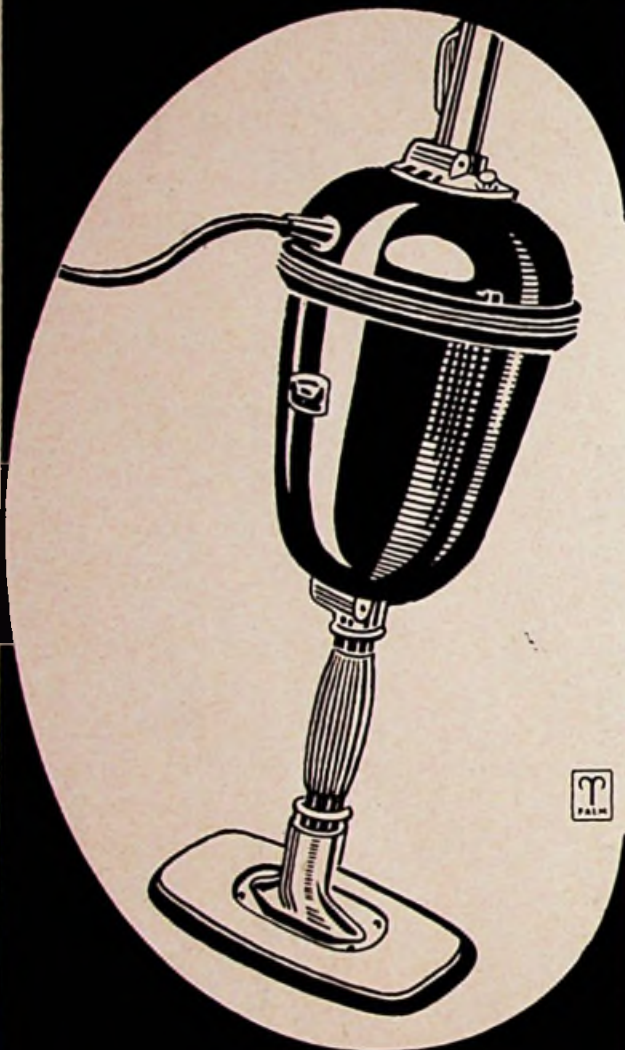
Electricch koken, een verwaarloosd terrein, zie het hoofdartikel ● Tien minuten theorie, blz. 134 ● Eigen geld in andermans beurs, zie blz. 135 ● Concurrentie door leveranciers en Juridische Perikelen op blz. 137 ● Hulpcomité electrotechnische bedrijven en de Ingewikkelde omzetbelasting, zie blz. 139 ● Nieuwe producten, blz. 141 ● Voor het Cistofanieuws, zie blz. 143

OPBOUW SET

Type R 52

Als steel- en hand-
stofzuiger slechts **f 135,-**

Op te bouwen tot Robot, met
vloerwrijver, mixer, haardroger

*Dit is de enige stofzuiger voor-
zien van een krachtige motor
die pluizen en haren opneemt.
Door juiste gewichtsverdeling
niet vermoeiend!*

ROBOT

Type R 50

Als steel- en handstofzuiger,
vloerwrijver compleet **f 225.-**

Extra voor voet . . . " **10.-**

Extra voor mixer . . . " **50.-**

Extra voor haardroger " **10.-**

*Geheel compleet
als Robot **f. 295.-***

ELECTRO RADIO MERCUUR

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

REDACTIE EN ADMINISTRATIE:

Kalverstraat 35, Amsterdam C.

Telefoon O 2900/35253 en 40453

ABONNEMENTSPRIJS: f 6,— per jaar;

voor leden van de aangesloten vakorganisaties e.d.

f 4,— per jaar. Losse nummers f 0,25.

UITGAVE VAN DE N.V. UITGEVERS MIJ. DILIGENTIA, AMSTERDAM

Postgirorekening 136400 — Bankrekening Twentsche Bank

ELECTRISCH KOKEN

EEN VERWAARLOOSD TERREIN

Met nog heel wat mogelijkheden

Ofschoon electriciteit vrijwel het pleit gewonnen heeft als energiebron, is het een typisch verschijnsel dat er, na de oorlog, een stilstand is gekomen in de opgang van het electrisch koken. Dit is niet alleen een groot nadeel voor de electrotechnische handel en industrie, bovendien blijven daardoor de vele voordelen van electriciteit als verwarmingsbron in de keuken, aan de hardwerkende huisvrouw onthouden. Voordat we op zoek gaan naar eventuele zondebokken, lijkt het me nuttig om op mannenmanier het deksel van de pan te lichten, zodat we eens na kunnen gaan waaruit het koken (resp. bakken en braden) bestaat.

Caloricënleer

Voor koken is warmte nodig, dat is zo klaar als een klontje. Wij moeten echter bij warmte 2 dingen goed onderscheiden, nl. a. de temperatuur (het aantal graden C. bijv.) en b. de hoeveelheid warmte (het aantal calorieën).

Nu is de temperatuur niet bepalend voor de hoeveelheid toegevoerde warmte. Al heeft bijv. de vlam van een kaars een temperatuur van 1000° C. met een kaarsvlammetje kunnen we geen pan soep gaar koken, al is voor het kookproces een maximum temperatuur nodig van 100° C.

Om nu na te gaan welke warmte-bron het meest gunstig is voor het koken, zullen we moeten nagaan op welke wijze de warmte wordt opgewekt en overgedragen.

Bij verbranding van steenkolen, olie en gas treedt er een *scheikundig verbrandingsproces* op. Het gas uit de kolen, olie of direct uit de gaskraan, vermengt zich met de zuurstof uit de lucht. En na te zijn ingeleid door een „vlammetje” gaat deze verbinding van gas en zuurstof gepaard met een vlam van hoge temperatuur. De hoogte van de ontstane temperatuur is afhankelijk van de samenstellingsverhouding van het mengsel. Bij het zgn. stadsgas varieert de temperatuur tussen de 1000 en 1500° C. Directe regeling van de vlamtemperatuur is niet mogelijk. Wel kan de *hoeveelheid* toegevoerde warmte-energie worden geregeld. Gepaard daarmee

gaat een lengte-verandering der vlammen.

Deze hoge vlamtemperatuur zal tot de, voor het koken benodigde, temperatuur van 100° C moeten worden teruggebracht, door het gebruik van ruim water, welk water voor overdracht van de warmte en voor afkoeling van de hoge temperatuur van de panbodem, moet zorgen.

Verschil met gas

Bij de electrische kookwijze ligt de zaak, principieel, geheel anders. Hier geen scheikundige werking, zoals bij alle verbrandingen het geval is, met hoge temperaturen en de noodzakelijke afvoergassen, maar een natuurkundige werking veroorzaakt door de stroming van electronen in geleiders met hoge weerstand. Deze electronengang veroorzaakt door de aanwezige weerstand een warmte-effect. Dit warmte-effect is niet zo „spontaan” als een scheikundige verbranding en heeft geen aan- en afvoergassen.

De ontstane temperatuur van het electrische element wordt bepaald door:

- het toegevoerde electrische vermogen,
- afmetingen en constructie van het element,
- het afkoelend effect van de te verwarmen stof.

De eerste 2 factoren -electrisch vermogen en constructie- zijn geheel in handen van de constructeur, waarbij een regeling van het vermogen d.m.v. schakelaars binnen bepaalde grenzen aan de verbruiker wordt overgelaten. Deze kan het toegevoerde vermogen dus aanpassen aan het afkoelende oppervlak van de pan. Hieruit blijkt dat de kooktemperatuur geheel in handen ligt van constructeur en kookster.

Resultaat: de temperatuur en de toegevoerde warmte kan dus aangepast worden aan het kookproces. Hierdoor is het mogelijk, gedurende het kookproces een temperatuur te handhaven van rond de 100° C. Een temperatuur welke tevens vrijwel constant is over het gehele bodemoppervlak.

Straling en geleiding

Eén voorwaarde moet daarbij echter vervuld

worden. Geschiedt nl. bij hoge temperatuur de warmteoverdracht hoofdzakelijk door *straling*, bij geringe temperatuurverschillen tussen de warmtebron en de panbodem vindt de warmteoverdracht plaats door *warmtegeleiding*. Nu is lucht een slechte warmtegeleider, zodat dus tussen de kookplaat en de pan geen luchtlaag aanwezig mag zijn. Het contact tussen pan en kookplaat is alleen dan volledig, indien beide voorzien zijn van afgedraaide vlakken.

Dit is de verklaring voor de noodzaak van de „electrische pannen”. Normale gaspannen zijn hol of bol, en in de enkele gevallen dat ze wel vlak zijn, is de emallering meestal oorzaak voor de oneffenheden.

De warmtegeleiding is tevens afhankelijk van de aard van het materiaal. Aluminium heeft een betere geleidingscoëfficiënt dan gietijzer. Om vervorming gedurende het gebruik te voorkomen zullen de materiaaldikten minstens 6 mm moeten bedragen.

Deze eisen van speciale pannen vervallen, indien het verwarmingselement bestaat uit een zgn. open kookplaat of de vorm heeft van een vlakke spiraal. Het warmteverlies bedraagt dan echter door ongewenste uitstraling 20-30 %.

Moest dus bij gasverwarming de hoge plaatselijke temperatuur van ruim 1000° C „getransformeerd” worden tot de kooktemperatuur van 100° C, waarvoor ruim water als tussenstof onontbeerlijk is - bij de electrische verwarming is het mogelijk, bij juiste instelling van toegevoerd vermogen, de temperatuur van de te bereiden stoffen te brengen en te houden op een gelijkmatige hoogte, met een minimale hoeveelheid water, boter of vet. Verkolen of verbranden evenals het zgn. aanbranden hebben dan ook geen kans, indien eenmaal de schakelaarstand bekend is. Voeg daarbij de winst aan voedingsstoffen door de geringe hoeveelheid „afgiewater”, het vrijwel ontbreken van etensdampen, de afwezigheid van afvoergassen, de betere hygiëne hierdoor in de keuken, dan begrijpt u dat 90 % van de electrisch kokende huisvrouwen,

Voor betrouwbare

Neon-installaties

is Uw adres:

NenefaVLIETSTRAAT 13
DEN HAAG
TEL. 771737Alles wordt op eigen
atellers vervaardigd.

Tekeningen op aanvraag.

Wel beter - Niet duurder

Kleine Electromotoren Voor diverse doeleinden
geschikt. Vermogen 30
Watt, zelfaanlopend.
Leverbaar voor 20, 125
of 220 Volt. 260C toeren
per minuut. Rustige ge-
ruisloze gang. Bruto-
prijs f 19.—
Vraagt prospectus!Apparatenfabriek
„LUXOR”
HAARLEM
Korte Poellaan 23
Telefoon K 2500-12305**REPAREREN EN WIKKELEN**van
Electromotoren
Lasomvormers
Lastransformatoren

is een kwestie van ervaring en vertrouwen.

J. Morelisse Electrotechnische fabrieken
opgericht 1918Amsterdam, Spijkerkade 5, Tel. 60548 - 61279
Edam, Postbus 10, Tel. 744

Fabrikant van:

Electrische
Broekenpersen
Electrische
Dassenpersen
Electrische
Gasaanstekers
Electrische
Sigaretten-
aanstekers
Electrische
Soldeerrevolvers**AUDION**Groenburgwal 31
Amsterdam
Telefoon 44479**k.W.h.meters,**normale en alle bijzondere uitvoeringen
Registrerende en aanwijzende Volt-
Ampère-Watt-Cos ϕ - en freq. meters.
Draaiveld-richting-aanwijzers.
Gecombineerde Volt- en Ampèremeters
in draagbare uitvoering.
Krukinductoren.
Aardingsweerstandsmeter.**Meterfabriek - Dordrecht**met enthousiasme wijzen op het gerief van deze
kookwijze.

Bewaren

Zijn er geen onvolkomenheden, of nadelen, welke vooral tot hen, die van jongsaf aan het koken op gas gewend zijn, sterk spreken? Ja; de voornaamste is wel dat het electrisch kookproces naast zijn grote gelijkmatigheid, bij het „opgang komen” een zekere traagheid bezit. De warmte-overdracht door geleiding is hier de oorzaak van. Dit nadeel kan echter grotendeels worden opgeheven door de aanwezigheid van een electrische heetwatervoorziening. Wanneer deze met zgn. nachtstroom kan geschieden, betekent dit tevens een financieel voordeel, daar ongeveer 30 % van de benodigde warmte in de keuken, voor heetwatervoorziening wordt verbruikt. Dit water bezit een temperatuur van 85°C, waardoor de aanlooptijd sterk bekort kan worden.

Ondanks dit blijft het een opvallend feit, dat door de constructeurs niet meer aandacht wordt besteed aan deze wens van de adspirant-verbruiksters. In 1936 werd reeds melding gemaakt van import fornuizen die voorzien waren van een inrichting om, geheel automatisch, de kookplaten gedurende de „aanlooperperiode” te schakelen op een spanning van 380 volt, terwijl bij het bereiken van de maximum temperatuur -automatisch- overgeschakeld werd op de 220 volt spanning. Hierdoor wordt dus tijdelijk het vermogen verdrievoudigd, zodat de benodigde tijd voor het bereiken van de maximum temperatuur tot een derde wordt teruggebracht. In de meeste electriciteitsnetten van Nederland is dit mogelijk, nl. bij de 220/380 volt netten.

Punt 2 dat als nadeel wordt genoemd, vooral door degenen die over moeten stappen van gas op electriciteit is: het feit dat de schakelaar 4 vast ingestelde standen heeft. Bij bepaalde voorgeschreven hoeveelheden voedingsstoffen is er dan geen stand van de schakelaar die een hoeveelheid energie toevoert welke correspondeert met de afgenomen warmte. Hierdoor gaan de specifieke voordelen van de electrische kookwijze voor een groot deel verloren indien niet verschillende malen wordt omgeschakeld. Een continu regelbare schakelaar met een goede schaalverdeling is in deze gevallen ideaal en volop verkrijgbaar, alleen bij de bestaande fornuizen die in de handel zijn, worden ze praktisch niet toegepast. Me dunkt dat popularisering van het electrisch koken met deze vervolmaking zeker gediend zou zijn.

Naast de vele voortreffelijkheden van de electrische kookwijze leek het me goed ook te wijzen op de onvolkomenheden. Streven naar volmaaktheid is een groot goed.

Maar is die electrische kokerij niet duur? Dat is een belangrijke vraag, die m.i. met „Nee” beantwoord kan worden, zoals in een volgend artikel zal blijken. Laat ons tot besluit, de reeds in 1933, door Prof. Van Staveren vermelde voordelen aanhalen, welke gepaard gaan met de electrische kookwijze. Deze zijn:

- A. Sociale voordelen:
  1. Besparing van arbeid.
  2. Beter hygiëne in de keuken
  3. Grotere electrificatiemogelijkheid.
- B. Economische voordelen.
  1. Lagere kosten.
  2. Beter rendement van het electriciteitsbedrijf
  3. Hoger rendement van de voedselbereiding

AD.

Haarlem

EEN VRIJE EN

De redactie van Electro Radio Mercur v zocht mij een artikeltje te schrijven o „Haarlem-Lichtstad”. Voor hen die nog g kennis hebben genomen van dit gebeuren, alom verspreide stationsreclame ten spijt, o ik dan mede, dat van 14 Maart tot 14 Mei een internationale bloemententoonstelling w gehouden, Flora 1953, in Heemstede Haarlem in het mooie wandelpark Groen daal. Deze gebeurtenis heeft Haarlem gein reerd daarvan profijt te trekken door de v vreemdelingen, welke op de Flora 1953 wor verwacht, op Haarlem als toeristenplaats merkzaam te maken. Hiertoe werden in S tember '52 grootse plannen ontworpen bij stichting Haarlems Bloei. Deze plannen zou Haarlem moeten omtoveren in een lichtst vandaar dat Haarlem-Lichtstad in het l werd genoemd.

Men ging uit van het principe, dat bij enorm vreemdelingenbezoek aan de stad Haarlemse middenstand belangrijke zaken kunnen doen en dat dus, gezien het spre woord: „de cost gaat voor de baet uit”. Haarlemse middenstand, in casu de straatverenigingen, hun beste beentje moesten v zetten. Dat de diverse winkeliers niet dade erg enthousiast waren is begrijpelijk, want geld is in middenstandskringen nog ste schaars. Haarlems Bloei zat echter niet stil engageerde voor dit werk de heer J. Kraakm decorateur en artist, om ontwerpen voor hoofdstraten en pleinen te maken, waaruit een keuze gemaakt zou kunnen worden.

Tot zover zou alles goed kunnen verlop mits er geen kink in de kabel kw De geschiedenis zou echter geheel anders draai

Op een vergadering, eind September '52, geschreven door Haarlems Bloei, waren besturen der straatverenigingen uitgenod benevens de heer Hortensius uit Gouda, v huurder en leverancier van diverse straat sierungen en -verlichtingen. De Haarlemse stallateurs, verenigd in een Federatie van stallateursorganisaties, waren onkundig houden van deze plannen, ondanks het dat de directeur van het G.E.B. Ir. Kouwe hoven in de lichtcommissie zitting had. De wist toch wel van het bestaan der Haarlem installateurs af. De tegenwoordigheid van heer Hortensius op die eerste vergader (achter de bestuurstafel) gaf bij de straat verenigingen de indruk, dat deze de aangewe was voor het uitvoeren van de verlicht en de versiering van de diverse straten. Zo de Haarlemse federatie van e.e.a. kennis droe was de knuppel in het hoenderhok geworpen

Lichtstad

ISTISCHE BESCHOUWING

begon het bestuur een actie tegen Haarlems Bloei, teneinde het werk voor de Haarlemse installateurs te houden.

Gevolg was, dat op een vergadering op 22 October '52, waarop de ontwerpen van de heer Kraakman vertoond zouden worden, het voltallig bestuur van de federatie aanwezig was, benevens het D.B. van de Haarlemse Middenstandscentrale. Na een gloedvolle peroratie van de voorzitter van Haarlems Bloei, wethouder Geluk, kreeg de heer Kraakman gelegenheid zijn ontwerpen te tonen. Hierna circuleerden deze plannen door de zaal en werden, aangeland bij het federatiebestuur, aan een deskundig onderzoek onderworpen. De algemene indruk was: „decoratief niet slechts”, doch „lichttechnisch zeer onvoldoende”.

De grootste projecten hadden als lichtbron de Philinealamp 40 watt. Ieder weldenkend installateur zal moeten toegeven, dat deze lampen voor openbare feestverlichting te eenemale ongeschikt zijn, afgezien van de vraag, of deze lampen het twee maanden in de open lucht zullen uithouden. Wilde men Haarlem als lichtstad doen fungeren, dan moest men, naar de mening van genoemd bestuur, in geen geval Philinealampen daarvoor gebruiken.

Na afloop van deze vergadering had het federatiebestuur een onderhoud met het D.B. van de Haarlemse Middenstandscentrale, waarbij de installateurs hun mening te kennen gaven en hun ontstemming lieten blijken, dat een buitenstaander voor de uitvoering ingeschakeld was, vooral de Haarlemse installateurs van e.e.a. op de hoogte gebracht waren. De M.C. toonde zich homogeen met de installateurs en beloofde alle pogingen aan te wenden, het werk in Haarlem te houden. Waar de ontevredenheid onder de installateurs niet onopgemerkt bleef bij het bestuur van Haarlems Bloei, hetwelk ook nog even navergaderde, werden de installateurs en het D.B. van de H.M.C. uitgenodigd even te komen praten. Gevolg was, dat er aan weerszijden harde woorden werden gebezigd en het bestuur van Haarlems Bloei verweten werd, de Haarlemse installateurs als lucht te hebben beschouwd. Het was reeds ver ná middernacht, toen de voorzitter Geluk toezegging deed, dat de Haarlemse installateurs ingeschakeld zouden worden en de ontwerpen en bestekken toegewezen zouden krijgen.

Op zich een succes voor de federatie, doch de werkelijkheid zou weer anders blijken, ondanks deze m.i. officiële toezegging. Dinsdag 4 November '52 werd het federatiebestuur uitgenodigd, des morgens 9 uur op het gemeentehuis te verschijnen op de kamer van wethouder

Stadhuis van Haarlem Lichtstad

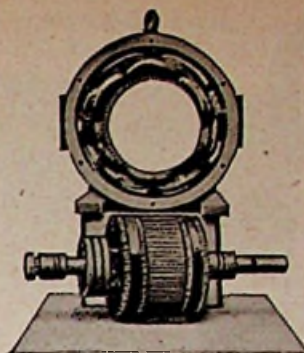
Geluk, teneinde nog eens kalm na te praten over hetgeen op de late avond van 22 October was voorgevallen. Op die morgen verklaarde de heer Geluk nogmaals, dat hem niets liever was, dan dat de Haarlemmers het werk zouden uitvoeren. Hij deelde mede, dat hij met nog enkele andere commissieleden naar Gouda was geweest om de ontwerpen en attributen van de heer Hortensius te bezichtigen en na te gaan of e.e.a. voor Haarlem geschikt zou kunnen zijn.

Hierop verklaarde hij, dat alle bij de heer Hortensius aanwezige objecten voor Haarlem ongeschikt bevonden waren en alles dus nieuw gemaakt zou moeten worden. Haarlem moest met iets bijzonders komen wat nog nergens vertoond was. Het moest geheel afwijken van het tot heden gebruikelijke genre. Met deze mededeling konden de Haarlemse installateurs hun voordeel doen, omdat dan ook de heer Hortensius alles nieuw moest maken en de kansen voor de Haarlemmers daardoor gestegen waren. Met deze wetenschap kon het bestuur der federatie huiswaarts gaan. Alzo weer voor hen een verloren ochtend.

Toen eenmaal enkele aanbestedingen gehouden waren, bleek dat de Haarlemmers ver boven de begroting lagen, terwijl de heer Hortensius ofwel de begroting precies raakte, of wel er enige guldens boven lag. Toeval of iets anders? Het gevolg van e.e.a. is geweest, dat de grote winkelstraten door de heer Hortensius zijn uitgevoerd en enkele zijstraten door een paar Haarlemse installateurs. Dat de straatverenigingen hun met veel pijn bijeengebrachte geld Haarlem zien verlaten en er nimmer iets van zullen terugontvangen, daaraan is geen aandacht geschonken.

De verlichting van de grote historische gebouwen en Oud-Hollandse gevelletjes zou door de gemeente Haarlem voor haar rekening genomen worden. In een raadsvergadering werd hiervoor een bedrag van f 70 000,- uitgetrokken, later nog met een aanvullend bedrag verhoogd. In deze raadsvergadering vroeg het lid Schippers of de Haarlemse installateurs ook voor deze projecten ingeschakeld zouden worden, waarop bevestigend geantwoord werd.

(wordt vervolgd)

Electro-
Technische
Herstelplaats
SJERP &
JONGENEEL

DEN HAAG
Prinsegr. 184
Tel. 335280

ISOLEER- en VEILIGHEIDS- TRANSFORMATOREN

geheel volgens keur en eisen
der arbeidsinspectie

Door een isoleertransformator
te gebruiken beveiligt U, Uw
werknemers en bevordert hier-
mede hun arbeidsprestaties.

Vraagt nog heden brochure en prijs aan bij de.

Transformatoren- en apparatenfabriek
A.W.G. te Valkenswaard
Telefoon 2002-K 4991

GISO-LAMPEN

N.V. v/h Nierstrasz

Plantage Middenlaan 62 - AMSTERDAM-C.

Grossiers in eerste-klas installatiematerialen en huishoudelijke apparaten met filialen, resp. vertegenwoordigers in:

Apeldoorn	- W. J. Witteveen	- tel. 4153
Oegstgeest	- A. J. v. d. Weterink	- tel. 25861
Leeuwarden	- T. J. Wartena	- tel. 4484
Schiedam	- L. W. Morel	- tel. 68556
Roosendaal	- J. W. de Rijk	- tel. 2581
Hengelo	- J. A. C. ten Bokum	- tel. 4823
Tegelen	- P. Leenen	- tel. 730

Spotlights
Voetlichten
Hersen
Projectie
Floodlights
Zoeklichten
Lichtregelaars
Aut. Kleurwielen
Kleurfiltermat.
Weerstanden enz.

Fabriek van
Speciale Verlichtingsapparaten
AMSTERDAM-Z.

v Ostadestraat 228-230 - Tel. 20485

Vraagt prospectus! Ook verhuur!

**HAZEMEYER
HENGELO**

**Beschermd
schakel-
materiaal**

Fabriek en
Hoofdkantoor
Hengelo

Telefoon
2341

Kantoor A'dom: Amstel 144,
Telefoon 35862 en 35962
Kantoor R'dom: Kipstraat 16,
Telefoon 29568

Verhuur

schijnwerpers, ook kwik en natrium gloeilampen in div. armaturen T.L., wit en gekleurd toncelverlichting, ook regelbaar kabels en draad in div. lengten illuminatiemateriaal schakelmateriaal lichtfontein en enz.

Ook in grote hoeveelheden!

Vraagt prijscourant bij:

Jac. van der Veen
Calandplein 3 - Den Haag - Tel. 180826*

NIEAF UTRECHT

Sedert
1901

De Nederlandse fabriek
van elektrische meetinstrumenten

Presspaan	Leerpapier
Pertinax	Hardweefsel
Mica	Micaniet
Plastic Isolatiekous	Oliekous
Zwart Isolatieband	
Eboniet	Jaconetband
Fiber	Steatiet

Isolatiekralen

B. E. M. Wientjes

Technische
Agenturen
en Groothandel

Binnenkant 26 - Amsterdam-C. - Tel. 47990

WITTE KAT, KWALITEITSBATTERIJ

OVERDRACHT van ARBEIDSVERMOGEN

F. M. Ons individuele lichamelijke leven is, evenals het werktuigelijke functioneren van wat wij de „maatschappij“ noemen, niet anders dan het voortdurend verrichten van arbeid en, onbrekbaar daaraan verbonden, het aanvullen van het nodige arbeidsvermogen.

Wat ons persoonlijk aangaat; ons lichaam verricht voortdurend arbeid. Immers, ons hart pompt ononderbroken bloed door de bloedvaten tot in de fijnste vertakkingen en onze longen houden niet op de lucht, die wij inademen, in stikstof en zuurstof te scheiden en daardoor ons bloed te zuiveren.

Wij hebben deze arbeid niet zó onder contrôle, dat ons bewustzijn absoluut nodig zou zijn om haar te verrichten; zelfs in onze slaap blijft ons hart kloppen en doen onze longen hun plicht.

Voor de instandhouding van ons lichamelijke leven moet deze arbeid continu, zij het dan ook onbewust, worden verricht; een meer of minder lange onderbreking betekent het einde van het lichamelijke leven.

Maar behalve deze, verrichten wij ook bewust andere arbeid: wij lopen, dragen, fietsen, enz. enz. Met andere woorden: wij verbruiken arbeidsvermogen.

Dit arbeidsvermogen - wij hebben er reeds eerder op gewezen - ontvangen wij uit ons voedsel. Daarbij is het niet nodig, dat het arbeidsvermogen wordt toegevoerd juist gedurende de tijd, waarin we arbeid verrichten. Ons lichaam is nl. in staat, arbeidsvermogen te ontvangen en te bewaren tot tijd en wijle wij het nodig hebben. In dit opzicht gedraagt het zich als een accumulator.

Uit het bovenstaande blijkt wel, dat het lichamelijke leven inderdaad identiek is met arbeiden en het zich verschaffen van het daartoe nodige arbeidsvermogen.

Wat nu geldt voor het individu, geldt ook voor de samenleving; zonder arbeid te verrichten en zonder het verkrijgen van arbeidsvermogen is het individu - en, in groter verband de samenleving - dood.

In een voorafgaande beschouwing heb ik er al op gewezen, dat het verbruik van arbeidsvermogen, d.i. dus arbeiden, gepaard gaat met een winst aan arbeidsvermogen voor het lichaam, waarop de arbeid wordt verricht. Deze overdracht heeft gewoonlijk over enige afstand plaats.

Wanneer iemand een last persoonlijk naar boven draagt, dan zou men dit een *directe overdracht* kunnen noemen.

Bij gebruik van een takel of van het een of ander doeltreffend werktuig zou men kunnen spreken van *indirecte overdracht*. Immers, de arbeid werd *via het touw* van het takel of *via het bedoelde werktuig* verricht. Of, wat hetzelfde is, de overdracht van arbeidsvermogen had plaats *via het touw* of *via het werktuig*.

Dat touw en dat werktuig waren dus *transportmiddel* bij de overdracht van arbeidsvermogen.

Men zou de technische ontwikkeling van het individu wel kunnen kenschetsen naar de mate, waarop het meer gebruik maakt van de indirecte wijze van overdracht.

Kijken we om ons heen, dan zal 't ons treffen,

dat de overdracht van arbeidsvermogen overvalt op te merken. Ter verduidelijking zal enige voorbeelden noemen.

Door het eenvoudige bedienen van een schakelaar gaat een lamp „branden“. Dat „branden“ is arbeiden, betekent dat de lamp arbeidsvermogen ontvangt. Vanwaar komt dit arbeidsvermogen?

Van een elektrische centrale, die wie weet honderden kilometers van de plaats is verwijderd.

Wie vervoert het arbeidsvermogen? Wie is het transportmiddel?

Het is de stromende electriciteit; de elektrische stroom.

We zouden het schematisch kunnen schrijven als:

Elektrische centrale - elektrische stroom - lamp - licht.

Een ander voorbeeld, op dezelfde wijze voorgesteld, is het volgende: Centrale verwarming - stromend water - radiator - warmte.

In het laatste voorbeeld is het stromende water transporteur van thermisch arbeidsvermogen (warmte) op dezelfde wijze, waarop de stromende electriciteit transporteur is van elektrisch arbeidsvermogen.

Uit een nadere bestudering blijkt, dat voor de overdracht van arbeidsvermogen steeds nodig zal zijn een *bewegende transporteur*.

Naschrift. In het artikel „Dispuut rond verlichting: fluorescentiebuis of gloeilamp“ heeft de zetter ietwat raar met enkele formules omgesprongen. Hoe dit echter zij, de vermelde fouten zijn zoals ze moesten zijn. De aandachtige lezer zal trouwens de zetfouten wel verbeterd hebben.

Geen dubbele betaling van sociale lasten

Nu het nieuwe jaar goed en wel op gang komt, blijkt dat velen onzer lezers schrikken van de dubbele kwitanties voor premiebetaling ingevolge de sociale verzekeringswetgeving. Men heeft nl. kwitanties ontvangen van de Raad van Arbeid zowel als van de Bedrijfsvereniging v. detailhandel en Ambachten (Detam) te Utrecht. En velen vragen zich af of ze nu dubbel moeten betalen. Zo erg is het nog niet!

De kwestie is alleen dat, tengevolge van overschakelen van de R. v. A. op de Bedrijfsvereniging, tevens overgeschakeld moet worden van betaling achteraf op betaling vooraf. De R. v. A. zond de kwitanties nl. over voorafperiodes, de Bedrijfsvereniging gaat de premie vooraf innen.

Men ontvangt nu dus van de R. v. A. een kwitantie over het tweede halfjaar 1952 van de Bedrijfsvereniging over het eerste halfjaar 1953.

Aangezien de Bedrijfsvereniging niet heeft is voor de bezwaren van deze dubbele betaling heeft zij zich reeds bij voorbaat bereid verklaard op een desbetreffend verzoek van een aangeslagene, tot een afbetalingsregeling te komen.

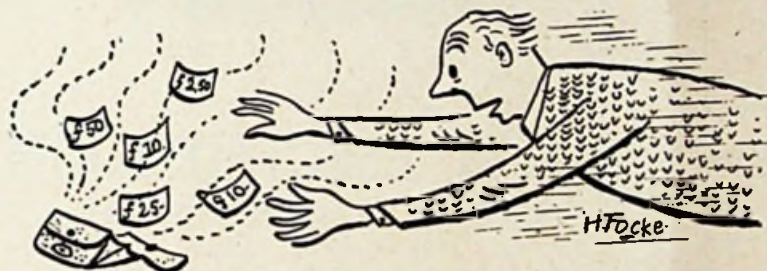
Wie dus twee kwitanties te voldoen kan, en dit bezwaarlijk direct kan, wende zich tot de Bedrijfsvereniging die de kwitantie u zond schreef en alles sal reg komen.

Eigen Geld

IN ANDERMANS BEURS

HET EUVEL VAN CREDIET VERLENEN

Bijna de gehele middenstand bezondigt zich aan het geven van credit. In de ene branche moge het erger zijn dan de andere, geen enkele ontkomt er aan. In dat opzicht valt er van de grootwinkelbedrijven nog wel het een en ander te leren! Zij trekken er zich niets van aan, of een klant wegloupt omdat hij of zij niet contant wenst te betalen. Zij gunnen die klandizie aan hen, die zich wél met de creditgeverij inlaten, daarmede twee vliegen in één klap rakende. In de eerste plaats immers betekent een op credit kopende klant een aanval op het bedrijfskapitaal, en in de tweede plaats

wordt het risico-element van de betreffende zaak belangrijk vergroot. Je eigen geld is in eens anders portemonnaie meestal niet zo bijzonder veilig!

Er zijn zaken, waar men het geven van credit zoveel mogelijk tegengaat. Ik zag ergens eens staan, op een kaart, die ietwat verdekt was opgesteld: Geen zorgen meer dan u al hebt, betaal uw aankoop dus direct. Of zo'n kaart helpt, weet ik niet, maar het is tenminste een eerlijke en beschaafde poging om de creditverlening aan banden te leggen. In dit artikel heb ik niet zozeer het verkopen op afbetaling of, als u wilt, huurkooptransacties op het oog, want dat is een onderwerp waarover nog heel wat pennen in beweging zullen worden gebracht. Liever blijf ik bij het meer eenvoudige, maar niettemin voortwoekerend bedrijf van diegenen, die altijd opnieuw vragen om „het even op te schrijven”. U hebt natuurlijk óók van die klanten, die geen rustig ogenblik zouden hebben, als ze niet ergens in 't krijt stonden! Dikwijls zijn het zelfs heel goede klanten, want ze kopen gemakkelijk en als het gehalte goed is, wordt er ook prompt betaald, het zij aan het eind van de week of van de maand of als de kinderbijslag komt. Maar debiteurensaldi hebben de lelijke eigenschap om steeds groter te worden, ook al wordt er nog zo'n strenge controle op uitgeoefend. En de winkelier, die er eenmaal aan begonnen is, kan er moeilijk mee ophouden. Totdat een harde les de man bij bewustzijn brengt.

Neem als voorbeeld mijn vriend, uit een andere branche, die vier dagen winkelt en twee dagen op de markt staat. Eens kwam een vrouw in zijn winkel met de vraag, of hij misschien bereid zou zijn, wat babygoed op credit te leveren. Ze had niets meer, het

vorige kind was al zeven jaar oud — enfin, u kent die verhalen. De man laat zijn goede hart spreken, levert voor ongeveer f 130,—, laat voor alle zekerheid een soort schuldbekentenis tekenen en bovendien verlangt hij een onderpand in de vorm van de textielkaarten. (Het was namelijk nog in de tijd van de distributie.)

In de eerstkomende weken werd regelmatig een gulden per week afgelost, maar toen na een week of zes de distributie tot het verleden behoorde, kwamen de terugbetalingen steeds onregelmatiger en zij bleven op den duur geheel weg. Toen was het saldo gedaald tot f 109,—.

Bezoeken bleven zonder resultaat, op correspondentie werd niet gereageerd. Toen waagde de winkelier er f 5,— aan en daagde zijn klant voor het kantongerecht. Ze verscheen niet en dus werd ze tot betaling veroordeeld. Geen reactie. De deurwaarder werd er op afgestuurd, die de stukken teruggaf met de mededeling, dat zelfs geen blind paard in het huis schade zou kunnen aanrichten en dat hij geen kans zag om het bedrag te innen. Het is wel eens moeilijk om „neen” te zeggen als men vraagt, of later mag worden betaald, maar over het algemeen is het toch wel verstandig om speciaal jegens onbekenden de creditverlening zoveel mogelijk te beperken. Dezer dagen verscheen de 16e statistiek van het kruideniersbedrijf. Daaruit blijkt, dat de 621 deelnemers credit hebben verleend tot een bedrag van ruim f 568 000! Hoeveel gulden verlies zou daarin zitten?

C. Kleinveld

Toestellen-bode E.C.

Naar aanleiding van ons jaarbeursbezoek, schreven wij reeds over de opvallende toename van de electriciteits op het terrein der „huishoudelijke toestellen”. Als getuige voor deze uitgroei konden wij ook de, tijdens deze beurs verschenen, prijscourant *Huishoudelijke toestellen* van Electrocentrum aanhalen.

Welhaast ieder denkbaar toestel kan men hierin vinden, tot broeken- en dassenpers, kastdroger en aansteker toe. Het is wel duidelijk dat de huisvrouw heel wat aan de electriciteit te danken heeft. Eveneens is het duidelijk dat Electrocentrum de voorraad op peil weet te houden en een krachtige steun voor onze verkoop is.

? Vraag en Aanbod !

Per vak van 30 mm hoog bij 65 mm breed f 5.—.
Dubbel vak (60 mm hoog) f 10.—.
Voor administratie en expeditie van brieven onder nummer 40 cent extra, bewijsnummer 20 cent.
Men gelieve het bedrag in te sluiten of per postwissel of postgiro 136 400 van N.V. Uitgeverij Mij. Dilligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam, vooruit te betalen.
Teksten, bestemd voor deze rubriek, alsmede het verschuldigd bedrag, moeten ZATERDAGMORGEN (voor de verschijningsdatum v/h blad) in ons bezit zijn.

Installatiebedrijf te Amsterdam vraagt een ELECTROTECHNICUS

goed bekend met begrotingswerk en toezicht op uitvoering van moderne installaties.

Br. onder nr. 1745 bureau van dit blad.

Zaak ter overname gevraagd

in elektrische- en huishoudartikelen en ijzerwaren, in Hilversum of naaste omgeving. Behoorlijke omzet, winkel met woonhuis in huur.

Br. onder nr. 1746 bureau van dit blad.

Wegens vertrek buitenland
ter overname aangeboden

Electro- en Radio Techn. Bureau

in het Oosten des lands.

Jaaromzet ongeveer f. 100.000.—

Direct te aanvaarden, nieuwe woning met winkel, werkplaats en garage.

Allereen serieuze reflectanten die over de nodige contante middelen beschikken gelieve te reflecteren onder nr. 1747 bureau v. d. blad.

Ter overname aangeboden in centrum van het land

Electro-techn. Installatiebureau

annex wikkelen- en reparatie-inrichting

met vele goede agentschappen, goed ingevoerd bij de industrie. Voor flink vakman, erkend installateur, vele mogelijkheden en goed bestaan, uit boeken aan te tonen. Liefst P.G. Brieven onder nr. 1748 bur. v. d. blad

In ruil aangeboden:

1 Auto Radio Movak met luidspreker (nieuw) en 1 100 Amp. lichtmetaal schakelkast (nieuw) voor 1 versterker 10 of 15 Watt met luidspreker(s).

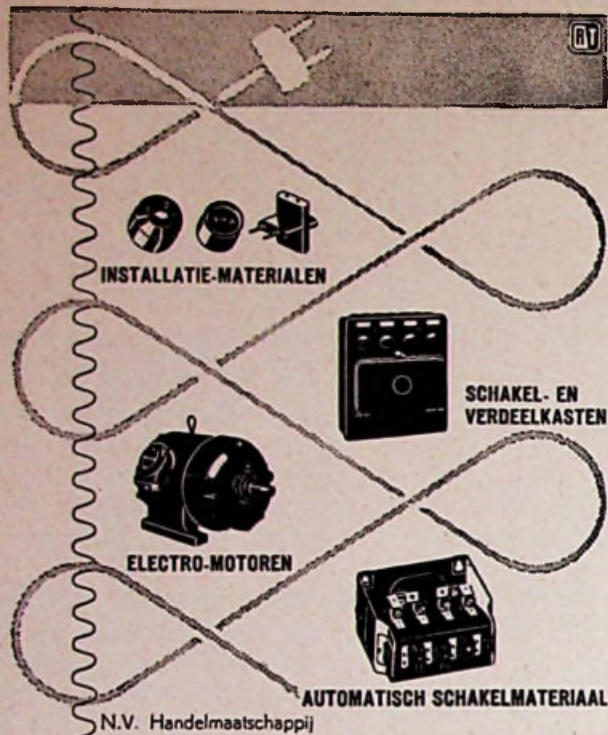
Fa. A. LEEUWERINK
Marktstraat 39, Wormerveer.

„HOOVER” Wasmachines

VIA DE HANDEL

KUIPERIJ BAKKER

Dijk 12 - ALKMAAR - Telefoon 4268

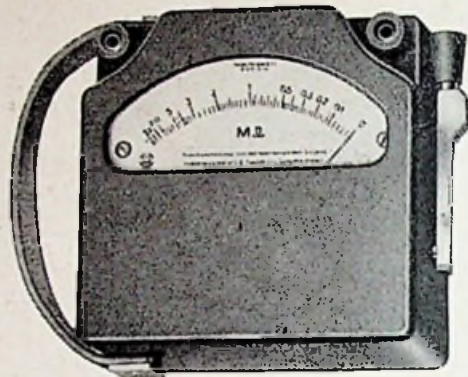

ELECTRO METAAL
A. G. v. Rijn

Piet Heinstraat 102 - Telefoon 334366 - DEN HAAG

ISOLATIE METERS

EME.418

Kleine afmetingen
Robuste uitvoering
Kruisspoel meet-systeem
Inductor spanning 500 Volt
Schaal 0-50 Meg Oh

E. M. ELECTROSTOOM N.V.

POSTBUS 301 - ROTTERDAM - TEL. 8272

Een belangrijke constructieverbetering bij de bewapende sterkstroom-loodkabels

loodkabels met een beschermende mantel van

DRAKA-VINYL

- In hoge mate chemisch bestendig
- Mechanisch sterk en slijtvast
- Isolierend
- Onbrandbaar
- Fraai glad uiterlijk

N.V. HOLL. DRAAD- EN KABELFABRIEK - AMSTERDAM

Verhoogt Uw omzet!

Verkoopt

ITHO
PLAFOND- RING- RAAM-
VENTILATOREN

Onmisbaar in:

Restaurants, bars, fabrieken, laboratoria, werkplaatsen, canteens, garages, kantoren, wachtspreek- en woonkamers, keukens, vergaderzalen.

3 jaar garantie
Levering via de groothandel

ITHO-SCHIEDAM

Concurrentie door Leveranciers

Lasdop wekt warme belangstelling

In Electro Radio Mercur nr. 189 (24 Januari jl.) heeft J. Lasdop in zijn gebruikelijke brief een punt aangesneden dat wel zeer de belangstelling trok. Hij wees nl. op het euvel dat detailhandels- en ambachtsmensen in feite beconcurreren worden door hun eigen leveranciers. Daarbij gaf hij enkele voorbeelden van leveranciers die met korting aan particulieren, personeelsverenigingen e.d. verkochten.

Reeds direct nadat dit nummer verscheen, ontvingen wij een adhesiebetuiging van de Federatie van Amsterdamse Electrotechnische Werkgeversorganisaties, welke wij in nr. 190 publiceerden.

Een abonné uit het Oosten van ons land brengt hierbij nog een ander punt in 't debat, dat uit onderstaande brief voldoende duidelijk is:

„Met belangstelling heb ik de brief van J. Lasdop gelezen en ga vanzelfsprekend akkoord met het gezegde: Handen af van datgene, wat uitsluitend voor de installateur en detailhandelaar is bestemd. Wat de in dit artikel bedoelde grossier doet is sterk af te keuren. Maar weet u wel, dat één der grootste firma's in ons land, nl. Philips in feite niets anders doet?

Deze firma geeft erkenningen als servicehandelaar, als erkend Philips' autoradio-service en erkend Philips' autoradio-inbouwstation. Dit is heel mooi, maar van de leden van deze service-instituten wordt geëist, dat zij de service-cursussen volgen. Dit kost deze mensen tijd en geld. Maar wat er dan van te zeggen, dat Philips zelf ook gaat repareren en autoradio's inbouwen? Dit is toch in feite het zelfde wat de betreffende grossier deed, en door u terecht afgekeurd werd. Dan komt daar nog bij, dat Philips zelf revisie van bijv. versterker-installaties gaat uitvoeren. Hierdoor wordt weer werk onttrokken aan de mensen die van dit werk hun beroep maken en door Philips met hun erken-

ningen zgn. beschermd worden. Het lijkt mij niet verkeerd ook op deze foutieve handeling eens in uw blad te wijzen. Het gedrag van de grossier als door u bedoeld is sterk af te raden, maar een dergelijke grossier weet zich op deze manier a.h.w. gedekt door een grote firma. Daarom zoals u zegt: Geen consideratie, het mes erin!”

Vanzelfsprekend hebben wij er geen bezwaar tegen om deze brief te publiceren. Evenmin als de inzender bezwaar kan hebben dat wij eerst het oordeel van Philips vroegen. De chef van de Technische Dienst Holland gaf het volgende commentaar:

„Dank, dat u ons in de gelegenheid stelt te repliceren op het door u ontvangen ingezonden stuk.

Inderdaad geven wij erkenning als servicehandelaar, autoradio-service en autoradio-inbouwstation, doch voor deze erkenning stellen wij in het belang van de goede naam van de handel vrij hoge eisen aan de technische kennis van de betreffende handelaar resp. zijn techniker en aan de inrichting van de service-werkplaats. Dit ter bevordering van een technisch hoogstaande handel en in het belang van de particulier, die onze producten bij de handelaarkoopt.

Nemen wij als voorbeeld de servicehandelaar, dan kunnen wij constateren, dat slechts een klein gedeelte van de officieel erkende radiohandelaren -leden van de Nederlandse Vereniging van Radio-Detailhandelaren (N.V.R.D.)- als servicehandelaar door ons is toegelaten. Aangezien de grote rest, waaronder ook zeer belangrijke afnemers, eveneens handel drijft in onze producten, en een klant nu eenkeer een klant is, moeten wij deze klanten ook ter wille zijn, want lang niet iedere handelaar is bereid zijn service door een collega, lees concurrent, te laten verrijken.”

woond mag laten. Deze vraag zal wel niet al te letterlijk bedoeld zijn, want dan zou het toch wel slecht gesteld zijn met de bewegingsvrijheid van de huurder, maar in algemenere strekking is deze vraag belangwekkend.

De beantwoording in negatieve of positieve zin is weer in zekere mate afhankelijk van het huurcontract of van de mondelinge overeenkomst tussen partijen gesloten. Er bestaan namelijk contracten, waarin als absolute eis is gesteld, dat het gehuurde behoorlijk gemeubeld en gestoffeerd moet zijn en inderdaad bewoond moet worden. Veel komt deze bepaling echter niet voor. Is niets hierover overeengekomen, dan kan men het gehuurde voor kortere of langere tijd verlaten, mits men maar op de vastgestelde tijden de huur blijft betalen. Dit is de situatie tussen de burgers onderling, maar hoe denkt de overheid, in casu de gemeente hierover? Gezien de woningnood is het niet onmogelijk, dat de gemeente op grond van de Woonruimtetwet deze woning zal gaan vorderen, omdat de huidige huurder blijkbaar elders ook kan wonen en/of verblijven, zodat de woonruimte, welke leeg

staat, beter door een andere inwoner van de desbetreffende gemeente kan worden benut.

Hieruit blijkt al, dat de tweede vraag- of terugbetaling van huur gevorderd kan worden- ontkennend moet worden beantwoord. Wannet iemand van zijn recht geen gebruik maakt, heeft hij nog geen recht op terugbetaling. Alleen wanneer het gebruiksgenot van het gehuurde door toedoen van de verhuurder is verminderd, kan de huurder vermindering van huur en terugbetaling vragen!

Voor het in werking treden van de Huurwet (1 Januari 1951) mocht de verhuurder een onbepaald aantal jaren 10% voor verbeteringen aan de woning aangebracht op de huur zetten. Na 1 Januari 1951 is hierin een beperking gemaakt en wel voor een termijn van 10 jaar.

Pand kreeg nieuwe eigenaar

Vraag: Wij zijn oorlogsslachtoffer en hebben door bijzondere bemiddeling van het Ministerie vergunning gekregen een zaak te beginnen in 1948. Nu is het pand van eigenaar veranderd. Er werd een school gebouwd, waardoor wij onze gehele fruit- en moestuin moesten afstaan. Ter compensatie kregen wij hiervoor een oude smederij, die aan ons huis is verbonden. Daar mochten wij aan verbouwen en verbeteren wat ons goed dacht, mits wij dit zelf bekostigden. De eigenaar heeft behalve de school een pensionaat en moet gaan uitbreiden. Hij wil nu onze woning daarvoor gaan gebruiken en zegt ons, dat wij naar iets anders moeten uitzien, maar hier is nergens een gelijkwaardig pand te huren met woning, en geld om zelf te bouwen hebben wij niet. Nu zal men ons waarschijnlijk een gemeentewoning aanbieden, bestaande uit 1 kamer, 1 kleine keuken, 2 slaapkamers op zolder, want anders is hier niets. Nu onze klemmende vraag: Mag men iemand brodeloos maken? Dat betekent dit toch, want wij kunnen niet anders dan in een winkelpand een zaak drijven.

Antwoord: Met het aanwijzen van andere woonruimte is deze zaak niet opgelost, want daarmee heeft de gedupeerde huurder nog geen winkel tot zijn beschikking. Ik ben de mening toegedaan, dat deze huurder slechts kan overwegen te verhuizen, wanneer hij én voldoende woonruimte beschikbaar gesteld krijgt én een redelijke winkel op een plaats welke gelijkwaardig is aan de huidige.

Van gemeentewege zal men u niet kunnen dwingen te vertrekken. Alleen de Kantonrechter zou op den duur een uitspraak kunnen geven, en deze zal dan zeer voorzichtig de belangen van beide partijen ter plaatse moeten afwegen. Mijn advies luidt derhalve: blijf rustig zitten waar u zit, en alléén, wanneer u een gelijkwaardige woning met winkel aangeboden krijgt, bent u verplicht van dit aanbod gebruik te maken. De burgemeester kan u nooit dwingen om zelf te gaan bouwen.

Onderlinge inlichtingendienst

Wie is de fabrikant of importeur van de Saja aquariumpompjes?

Wie importeert een elektrische grasmaai-machine voor tuingebruik?

Opgave gaarne aan de redactie van Electro Radio Mercur,

Juridische perikelen

VRAAGBAAK OP JURIDISCH TERREIN

onder leiding van Mr. H. Warners

Huur van onbewoond huis

Vraag: Mag een huurder van een woning, die volgens plaatselijk gebruik per jaar van 1 Mei verhuurd is, zonder toestemming van de verhuurder deze woning verlaten en onbewoond laten staan? Zo ja, heeft de huurder recht op terugbetaling van huur. De huur wordt volgens plaatselijk gebruik op 1 November betaald. Hoe lang mag de verhuurder de bekende 10% voor verbetering aan de woning aangebracht, vragen.

Antwoord: Eerst moet ik beantwoorden, of een huurder zonder toestemming van verhuurder zijn woning mag verlaten en het huis onbe-

DRAAD!

Wij hebben draad voor elk doel - wikkeldraad, montagedraad, rijwiel- en automobielkabel, telefoon- en microfoonkoord, litzedraad, podurdraad...

Kortom: wat voor draad U ook nodig mocht hebben -

Pope maakt het!

Vraag alle gewenste inlichtingen aan onze alleenvertegenwoordigster voor Nederland. Zij zal U graag met raad en d-raad bijstaan.

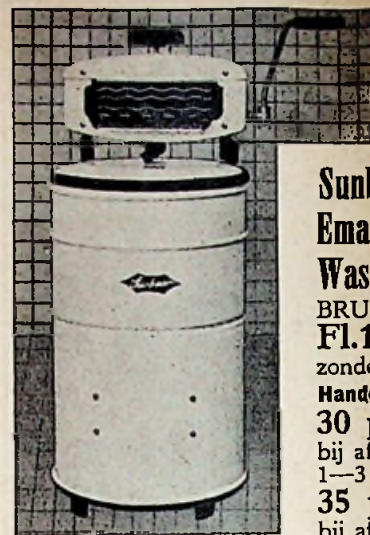
TECHNISCHE HANDELONDERNEMING

„ROMAL”

Plomptorengracht 12 - Utrecht - Telefoon 18041 (3 lijnen)

N.V. POPE'S DRAAD- EN LAMPENFABRIEKEN VENLO · HOLLAND
56864

**Sunbeam
Enaille
Wasmachine**
BRUTO
Fl.196,—
zonder wring
Handelskorting
30 pCt.
bij afname v
1—3 stuks.
35 pCt.
bij afname v
3—6 stuks.

Capaciteit 2½ KG.
Inhoud ruim 40 Liter.
Levering uit voorraad.

Direct af fabriek waardoor lage verkoopprijs en hoge winst voor U.

Zeister Machine Fabriek

Laan van Cattenbroeck 36
ZEIST — Telefoon 3089

Te koop aangeboden

PHILIPS GELUIDSINSTALLATIE

bestaande uit:

2 Ph. versterkers, type 2844, 60 Watt
1 Ph. stuurversterker 2845/03 40 Watt
6 Breedstralers, type 9817
8 Circaphones, type 9827
1 Membraanspeaker, type 9863/56
3 Ph. microphones met standaard
1 Generator, 24 primeur 220 volt, tevens

**BELL & HOWELL NO. 130 E
FILMAPPARAAT MET VERSTERKER**

Brieven onder Nr. 17671, Adv. Bur. Belinfante, Regentesseplein 8, Den Haag.

ELECTROTECHNISCH PORCELEIN

Isolatoren voor schrikdraadinstallaties in alle courante typen uit voorraad leverbaar.

El-afspanisolatoren 40 mm lang.

Levering uitsluitend via de handel.

N.V. Nederlandse Keramische Bedrijven

Molensingel 9 — Venlo

**Bij het invullen
van uw belastingbiljet...**

..... is het belangrijk, dat U weet, hoeveel belasting U in de naaste toekomst moet betalen

**EEN GEHEEL UITGEWERKTE
INKOMSTENBELASTINGTABEL VERSTREKT U
DE VOLLEDIGE GEGEVENS**

Deze ● het bedrag van het zuiver inkomen tot een tabel bedrag van f 46760,—;

bevat:

- de bedragen aan inkomstenbelasting verschuldigd door personen, vallende in de tariefgroepen I, II en III
- deze laatste groep is uitgewerkt tot en met 10 kinderen met een hulptabel voor aanvullende kinderafstrek

Stort U een bedrag van f 0.75 op onze girorekening: 136400, dan ontvangt U de tabel per kerende post

Verkrijgbaar bij de boekhandel
en bij

N.V. Uitgeversmaatschappij Diligentia

Kalverstraat 35, Amsterdam-Centrum
Telefoon 35253-40453, Postgiro 136400

EEN BUSCH-JAEGER-SCHAKELAAR

Busch

EEN KWALITEITS-SCHAKELAAR

Dit van ouds bekende materiaal wordt geleverd door:

W. HELMS	Amersfoort	Nieuwstraat 17
W. HELMS	Deventer	Walstraat 17-19
N. V. INGENIEURBUREAU DOORMAN	Rotterdam	Mauritsweg 59
BRINKMAN & GERMERAAD N. V.	Enschede	Walstraat 35
W. HAAS	Meerlen	Kempkensweg 3
ANT. KASDORP	Raermond	Ventloseweg 4
N. V. ELECTRO OFRA	Venlo	Straalseweg 37-39
J. K. BUSBROEK	Zwolle	Kamperstraat 9
ROOD & KAHLE	Bergen op Zoom	Potterstraat 40
GEBR. van d. VEEN	Leeuwarden	Grote Kerkstraat 15
N. V. SCHOLTEN'S HANDELSMAATSCHAPPIJ	Hoorn	Nieuwstraat 15
N. V. GEMA	Groningen	Oude Boteringestraat 57
H. C. J. VREDENBURG	Hengelo	Willemsstraat 63

Hulpcomité electrotechnische bedrijven

Een van de moeilijkheden, waarvoor het Hulpcomité Electrotechnische Bedrijven zich plaatst zag bij haar actie om de uitlening aan installateurs in de getroffen gebieden te bevorderen, was, dat het aanvankelijk niet mogelijk bleek, de uitgeleende monteurs onder dak te brengen.

Het hulpcomité was hierdoor genoodzaakt het beroep om hulpverlening te beperken tot de installateurs in de directe omgeving van het getroffen gebied. Practisch was het comité aangegeven op de grote bedrijven te Rotterdam, waarvan er enkele steeds weer opnieuw bereid waren om hulp te verlenen.

De aanbiedingen om monteurs uit te lenen zijn verder niet bijster groot. Gevreesd moet worden, dat aan volgende aanvragen niet meer zal kunnen worden voldaan. Deze fase is bijna bereikt. Er wordt steeds om meer hulp gevraagd.

Een gelukkige omstandigheid is, dat tegelijk met het stijgen van de aanvraag om hulp, ook de mogelijkheden open komen om in het rampgebied ondergebracht te worden. Indien deze mogelijkheden, waarmede het comité rekening moet houden, groter worden, zullen ook monteurs uit wat verder gelegen plaatsen aangetrokken kunnen worden. In dit verband doet het comité reeds thans en nu opnieuw met grotere urgentie, een beroep op de installateurs om zich bij het comité te melden voor hulpverlening.

Het zal goed zijn hier in het kort de voorwaarden weer te geven, welke het comité heeft gesteld.

De uitlenende firma declareert aan de installateur, die monteurs leent het uurloon, waarbij ernaar gestreefd wordt monteurs te krijgen van $\pm$ f 1,- per uur. Het uurloon wordt verhoogd met 50 % wegens sociale lasten en administratiekosten. Daarnaast moeten vergoed worden de reiskosten en reizen.

Aan deze regeling ligt ten grondslag, dat het comité een economische ramp naast de water-ramp voor de installateurs wil voorkomen. Van de noodzaak om hulp te verlenen zal wel iedere installateur overtuigd zijn. Over de mogelijkheden om te kunnen helpen moet ieder zelf oordelen.

Wij kunnen dit artikelje niet anders beëindigen dan met de oproep: „Helpt uw collega's in het rampgebied“.

Meldt u voor uitlening van monteurs bij het secretariaat van het Comité, Mauritskade 45, Den Haag, telefoon 110585.

M. J. van Gils, Secretaris

De ingewikkelde omzetbelasting

Dat het niet eenvoudig is, alles duidelijk en afdoende te regelen, blijkt wel uit de omzetbelasting. Een interessante vraag legde een lezer ons als volgt voor:

„In verband met een meningsverschil tussen ons en de contrôle ambtenaar O.B. wilden wij graag het volgende weten.

Hoe worden de percentages 0,5, 3 en 4 % O.B. precies berekend?

Wij maken een installatie en schrijven hierover een rekening uit en berekenen dit bedrag tegen 3 % O.B. Hierna leveren en plaatsen wij aan dezelfde firma ornamenten of motoren; het bedrag der plaatsing blijft beneden de 10 % der som der ornamenten of motoren. Hierover schrijven wij wederom een rekening uit en berekenen dit bedrag tegen 0,5 O.B. Tussen de beide rekeningen ligt bijv. 14 dagen. Is dit nu geoorloofd of moet er tussen de beide rekeningen een groter tijdsverschil liggen?

2e. Volgens de contrôle ambtenaar is 4 % verschuldigd voor (althans het was aanvechtbaar en hij was bereid dit te schipperen met ons) het maken van leidingen in een gebouw op muren enz. vastgeschroefd. Dit was volgens hem niet het in onroerende staat opleveren; alleen als het in muren en plafonds was weggewerkt (volgens ons wel, alleen maken wij verschil in de benaming nl. een installatie in zicht of uit zicht). Met repareren van en eventueel gedeeltelijk vernieuwen van schelinstallatie, lichtleidingen, het vernieuwen van de bedrading in een installatie, het vernieuwen van schakelaars, wandcontactdozen en schakelkasten komt dit alles o.i. op 3 % doch volgens de ambtenaar 4 % O.B. Zijn er hiervoor geen vaste richtlijnen te krijgen, zodat wij weten waar wij aan toe zijn en niet hoeven te schipperen. Als wij het met deze contrôle ambtenaar niet eens zijn heeft het dan nog nut een bezwaarschrift in te dienen of werkt deze ambtenaar volgens vastgestelde richtlijnen?”

Een volkomen afdoend antwoord bleek niet mogelijk; onze belastingdeskundige gaf zijn oordeel als volgt:

„De vraag wanneer wel en wanneer niet sprake is van oplevering in onroerende staat heeft reeds vele moeilijkheden opgeleverd. Wanneer een ondernemer een elektrische installatie aanbrengt is er ongetwijfeld sprake van oplevering van een werk in onroerende staat. Worden daarna ook nog motoren en ornamenten geleverd, dan is er, naar mijn mening, sprake van een levering van roerende goederen, tenzij een en ander door bestemming onroerend is en dat zal zelden het geval zijn. In mijn gedachtengang speelt de datum van de rekeningen geen rol. Ik

kan bijv. iemand opdragen bepaalde wijzigingen aan te brengen in de elektrische installatie van mijn huis en tevens opdragen een radiotoestel te leveren. Er is dan gedeeltelijk sprake van oplevering van werk in onroerende staat en gedeeltelijk van levering van roerende goederen. Het gaat er dus m.i. om of de motoren en/of ornamenten na plaatsing onroerend zijn. Het maken van op de muren vastgeschroefde leidingen en het uitvoeren van reparaties van leidingen e.d. moet m.i. beschouwd worden als oplevering van een werk in onroerende staat.

De ambtenaren van de O.B. hebben wel bepaalde richtlijnen. Deze geven echter niet voor elk afzonderlijk geval een oplossing, zodat nog veel aan het eigen inzicht wordt overgelaten. Wanneer de inspecteur na bezwaarschrift zijn standpunt handhaaft kan de zaak aan de Tariefcommissie worden voorgelegd.”

Cadeaustelsel nog steeds „in studie”

Er wordt reeds lang aan het cadeaustelsel gedokterd. Enige tijd geleden is er een voorontwerp van wet in orde gekomen, dat om advies naar de SER ging. Dit college heeft nu advies uitgebracht - dat echter niet eensgezind is.

De meerderheid van de SER is het wel ermee eens dat er beperkende bepalingen moeten komen. Echter, deze dienen niet door de overheid doch door de p.b.o.-organen te worden vastgesteld. (Hetgeen nog wel even kan duren!) Een minderheid stelt voor: als overgangsmaatregel -bijv. voor 2 jaar- overheidsmaatregelen welke t.z.t. door p.b.o. maatregelen vervangen dienen te worden. Een andere minderheid wil van regeling van deze materie in 't geheel niets weten!

Nu maar weer afwachten.

N.V. Le COQ
UTRECHT

Geheel gesloten
schakelmateriaal
voor
hoge- en ultra hoge
spanningen.

N.V. THABUR
DEN HAAG

vraagt

geroutineerde vertegenwoordiger

ter bewerking van het rayon Westelijk Noord-Brabant en Zeeland, wonende in het centrum van dit rayon. Leeftijd 25 tot 35 jaar.
Verlangd wordt: uitstekende kennis van electro-technisch installatiemateriaal, huish. toestellen en verlichtingsartikelen, ervaren verkoper, waarvoor bewijzen van verkoopresultaten moeten worden overlegd. Moet in bezit zijn van rijbewijs B.
Geboden wordt: gunstig basissalaris, provisie en onkostenvergoeding, pensioenregeling. Eigenhandig geschreven brieven met recente foto, verlangd salaris, getuigschriften en uitvoerige gegevens die strikt vertrouwelijk behandeld worden, te richten aan de Directie, Zuilingstraat 22-24, Den Haag.

J.E. STORK
VENTILATOREN

de Beste

DEN HAAG
JUNOSTRAAT 35 • TELEFOON 772223

Voor veilige installaties

POLIKEMA VOLT

5/8 "

POLIVOLT ISOLERENDE installatiebuis is eveneens goed-gekeurd in een reeks buitenlandse staten. In de maten 1/2" t/m 1 1/2" voorradig bij de erkende electro-technische Groothandel.

Een product van

POLVA-NEDERLAND

OOSTERBEEK (HOLLAND)

VAN MARLE, DE SILLE & BAAN - Makelaars en Veilingmeesters te Rotterdam, sinds 1825

HOOGST BELANGRIJKE VEILING

Op Donderdag 9 en Vrijdag 10 April 1953, v.m. 10.30 uur, zullen in het Veilinggebouw Heemraadssingel 196, Rotterdam, op Notitie, ten gevolge van de Watersnood-Ramp, ten overstaan van Deurwaarder H. Fontijne, à contant, publiek worden verkocht:

1e: een partij van **167.000 RADIO-BUIZEN** van diverse SOORTEN en MERKEN

liggende in Transito in Loods Fenix II, aan de Veerlaan (Katendrecht) te Rotterdam, en aldaar te zien op Dinsdag 7 en Woensdag 8 April a.s. van 10-4 uur en Donderdag 9 April van 9-10.30 uur.

2e: wegens liquidatie een grote partij **RADIO-MATERIALEN** en **ELECTRONISCHE APPARATUUR**

w.o. circa 30.000 Radio-Buizen van diverse Merken, Gloeilampen, 220 en 110 Volt; 3000 Hoofdtelefoons, Meetinstrumenten voor Radio- en Auto-Branche; Telefoon-, Telegrafie- en Radio-Materialen en -Onderdelen; Dynamische Microfoon-Elementen, Vibrators 6 en 12 Volt, Indicator-Units, Mijn-Detectors, X-Q meters, Omvormers, Zend- en Ontvangapparaten en velerlei Apparaten en onderdelen voor Radio- en Electronische Apparatuur, Kathode-straal-buizen.

Zich bevindende in het Veilinggebouw Heemraadssingel 196, Rotterdam en aldaar eveneens te zien op Dinsdag 7 en Woensdag 8 April a.s. van 10-4 uur.

Notities, met vermelding der omschrijving en verkoopvoorwaarden gratis verkrijgbaar op de Kijkdagen in Loods Fenix II, en ten kantore van het Veilinggebouw Heemraadssingel 196, Rotterdam. Inform. Telefoon 31351-39306.

VRAAGT DEMONSTRATIE

met de meest
geperfectioneerde

MUURFRAISMACHINE

VAN

FRAAY en KORPER

Amsterdam — Singel 422—424 — Telefoon 35805—38304

ELECTRISCHE KLOKKEN

Reizigersbezoek, of
toezending catalogus
met meer dan 50
afbeeldingen, op
aanvraag.

**B. HILBINK
AMSTERDAM**

Messing verchroomde wandklok
28-30-33 en 37 cm buitenwerks
Schriftelijke garantie

KLOVENIERSBURGWAL 70
TELEFOON 48126

AEG
**Registrerende
Meters**

Frederiksplein 26 — Amsterdam

5305

Met papier
geïsoleerde
kabels voor
zwak- en
sterkstroom.

N.V. NEDERLANDSCHE KABELFABRIEK, DELFT

Nieuwe producten

Electrisch handendrogen

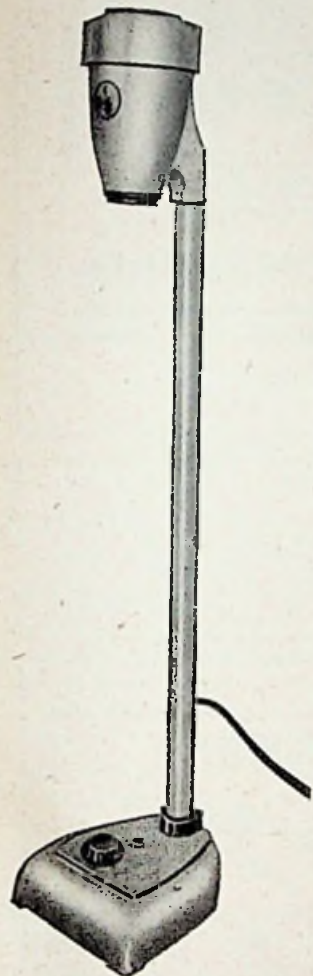
Tot voor kort waren toestellen waarmee men handen kon drogen zonder handdoek, alleen in Amerika bekend. Thans blijkt dat ook Europa over deze handige apparaten kan beschikken.

Een Engelse fabriek maakt nl. het hierbij afgebeelde toestel, waarmee in een tijd van 30 sec. de handen gedroogd worden door middel van hete lucht. Men hoeft slechts met hand of voet op de knop te drukken en de hete lucht stroomt over de natte handen.

De voordelen van dit apparaat zijn op het eerste gezicht reeds duidelijk; vooral daar waar veel mensen bijeen zijn en geregeld handen gewassen worden.

Een extra voordeel is nog dat zich boven in het toestel een blok gecompriëerde desinfecterende stof bevindt, waardoor de hete lucht tevens desinfecterend werkt op de te drogen handen.

Naar gelang de gebruikerskring levert de fabriek het toestel in 5 uitvoeringen en voor gebruik op diverse spanningen.

matisch. Ten einde nutteloos stroomverbruik te voorkomen bevindt zich (buiten de hoofdschakelaar welke het toestel bedrijfsklaar maakt) aan het handvat van de luidspreker een schakelaar welke alleen bij het spreken ingeschakeld wordt. Eveneens aan het handvat van de luidspreker bevindt zich een signaallampje dat na het inschakelen aangeeft of het toestel gebruiksklaar is.

De geluidssterkte kan naar behoefte eenvoudig geregeld worden door een volumeregelaar. De microfoontrechter is van afwasbaar gummi en kan eveneens gemakkelijk vervangen worden. De luidspreker kan zowel bij het koffertje megedragen worden alsook op een gunstige plaats bevestigd worden, in welk geval men slechts de microfoon met de hand hoeft vast te houden.

Beelden op magnetofoon

De aanvankelijk door Poulsen en later in de magnetofoonband toegepaste methode om geluid vast te leggen in gemagnetiseerd band is door het Atkinsonlaboratorium (Hollywood) zo ver geperfectioneerd dat ook beelden vastgelegd kunnen worden. De methode heet Ferrografie (niet te verwisselen met Xerografie). Het object wordt op de gebruikelijke wijze afgetast met een fotocel en hiermee moduleert men het magneetveld.

Het band is nu tweedimensionaal en de magnetische film krijgt dus van punt tot punt een andere magnetisering. Bestrijkt men nu deze magnetische matrijs met drukinkt, die fijn verdeeld ijzerpoeder bevat, dan zet zich daar telkens zoveel op af als overeenkomt met de plaatselijke magnetisering. Nu kan het beeld op papier gedrukt worden. Men kan willekeurig veel afdrucken maken en de matrijzen kunnen willekeurig lang bewaard blijven. Het is ook gelukt gekleurde inkten magnetisch te maken zodat het procédé ook voor meerkleurendruk toegepast kan worden.

Bewegende etalagereclame

Telkens opnieuw wijzen de feiten uit: een etalage waarin beweging is, trekt meer de aandacht dan een waarin volledige rust heerst. Voor velen was de prijs van de beweegkracht nog een bezwaar om iets dergelijks te installeren. Verheugend is daarom dat een Rotterdamse industrie nu met een lichte en zeer goedkope krachtbron voor dit doel is uitgekomen.

Het mechanisme, dat is opgebouwd uit een minimaal aantal onderdelen van plastic en koper, bevat als belangrijkste onderdeel een vernuftig geconstrueerde interruptor, die werkt op laaggetransformeerde wisselstroom. De constructie is zodanig, dat met het apparaat zowel regelmatige als onregelmatige bewegingen kunnen worden geproduceerd. Deze bewegingen worden op eenvoudige wijze overgebracht op losse beweegbare delen van een show-card.

Elke reclameplaat met een hiertoe geschikt ontwerp, kan, door toevoeging van losse delen, met behulp van deze krachtbron in een opvallend bewegend geheel worden getransformeerd. Het geringe gewicht maakt dat de plaat niet van een versterking hoeft te worden voorzien. Het apparaat werkt nagenoeg geruisloos.

Muurfraismachine

Een electrotechnische groothandel te Amsterdam brengt momenteel een handige muurfraismachine op de markt. Voor het wegwerken van een installatie in de muur hoeft er niet meer met veel moeite gehakt en gebeiteld te worden. Deze goed geconstrueerde fraismachine neemt het werk over. Ze is uitgerust met een 200 watt electromotor; de frais zelf bestaat uit een roterend wiel waarin 16 uitwissel- en verstelbare beitels gevat zijn. Met deze machine wordt een gleuf van 25 cm breedte gemaakt, de diepte kan tot 30 mm gaan. De beitels behoeven bij normaal gebruik eerst na 500-1500 m geslepen te worden. Gebruikers hebben reeds menig enthousiast certificaat afgegeven. Als extra hulpgereedschappen worden bijgeleverd een gatensnijder en een spiraalboor, welke zeer eenvoudig op de machine te monteren zijn.

Gigafoon

Zodra het contingent voor invoer uit Duitsland wat groter wordt, zal hier te lande geïmporteerd worden de Gigafoon: een draagbare versterker met batterij en microfoon. Voorlopig kunnen we er vast van zeggen: het is een toestel met zeer veel toepassingsmogelijkheden.

Wie in de open lucht of in grote lokalen waar veel lawaai heerst (fabriekshallen bijv.) over grote afstand aanwijzingen moet geven, weet hoe vermoeiend het is, lange tijd hard te roepen. Met deze Gigafoon nu kan men, normaal sprekend, zich tot op 400 m uitstekend verstaanbaar maken. Deze Gigafoon is een electroacoustische versterker, ingebouwd in een kleine koffer, dat de versterker en twee batterijen bevat. Het apparaat kan dus functioneren onafhankelijk van een uitwendige stroombron, het kan echter ook aangesloten worden op een wisselstroom-net. De twee aanwezige lood-accu's zijn voldoende voor een spreektijd van 4 à 5 uur; voor kortere tijd volstaat de batterij; aangesloten aan het stroomnet is de gebruikstijd natuurlijk onbeperkt.

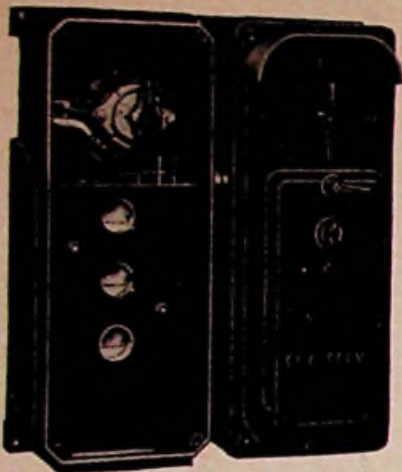
De bediening is zo eenvoudig mogelijk. Het omschakelen van net naar batterij gebeurt auto-

Let op schrikdraadbewijs van uw cliënten

Ingevolge het Veiligheidsbesluit elektrische schrikdraden moet het hoofd of de bestuurder van een onderneming van landbouw, tuinbouw, bosbouw of veehouderij, waarin gebruik wordt gemaakt van een schrikdraad, in het bezit zijn van een door een bevoegd deskundige opgemaakt bewijs, waaruit blijkt, dat ten tijde dat het bewijs werd afgegeven, de schrikdraad aan de in het besluit genoemde eisen voldeed. Ook voor schrikdraadinstallaties met batterijvoeding is dit bewijs vereist.

Sinds 1 Juni van het vorig jaar geldt de bepaling, dat het bewijs volgende op het jaar van afgifte, zijn geldigheid verliest. Op 1 April 1953 zijn dus alle vóór 1 Januari 1953 afgegeven bewijzen niet langer geldig. In verband hiermede worden de installateurs opgewekt, zorg te dragen dat hun cliënten, houders van schrikdraadinstallaties, die niet over een in dit jaar uitgereikt bewijs beschikken en ter verkrijging daarvan nog geen maatregelen hebben getroffen, dit alsnog ten spoedigste doen. Een duplicaat van het bewijs moet aan de Arbeidsinspectie worden toegezonden.

1228
SCHAKELMATERIEEL
ODINK en KOENDERINK N.V.
HAAKSBERGEN

De nieuwe metalen was-
 machine met elektrische
 wringer.

Door onze
 onderhoudsdienst
 kunnen wij Uw cliën-
 ten en U een bliksem-
 snelle service geven.

Service-Service
 is 100% service!

Vraagt toezending van de
 brochure „Servis“
 (rond model)
 of „Servis de Luxe“
 (vierkant model.)

N.V. „THABUR“

Industriele en Technische Handelsmij.
 Zullingstraat 22-24 - Telefoon 184650
DEN HAAG

NIJKERKS' RADIO N.V.

Warmoesstraat 94 - Telefoon 36883
AMSTERDAM

ACECLOR
STATISCHE CONDENSATOREN
 voor verbetering
 van de arbeidsfactor

Compact gebouwd - onbrandbare
 ACECLOR vulling - geringe dielec-
 trische verliezen - hermetisch ge-
 sloten plaatstalen huis

FROWIJN & Co.

Apeldoorn - Amsterdam - Den Haag
 Maastricht - Almelo - Groningen

H.H. INSTALLATEURS

Eist nu goede schakelaars, wand-
 contactdozen en automaten, dus...

STOTZ-KONTAKT

Wij zenden U op aanvraag gaarne
 onze geïllustreerde prijscouranten.

„TECHNISCHE“ N.V.

De Const. Rebecquestr. 96-102
 'S-GRAVENHAGE
 Telefoon: K. 1700 - 330005

„VONKA“ AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97
 Telefoon 45352-51136

VERHUUR van materialen, lichtfonteinen,
 schijnwerpers (ook met
 natrium- en kwiklampen),
 motoren enz.

voor

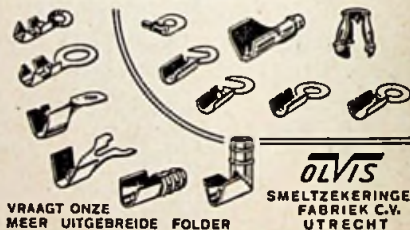
**ILLUMINATIE - TONEEL
 VERLICHTING - KRACHT**

INLICHTINGEN

over onze contractarieven worden
 U gaarne verstrekt door de admi-
 nistratie van Electro Radio Mer-
 curius Kalverstraat 35,

Amsterdam C - Tel. 35253 en 40452.

KABELSCHOENEN
 (MESSING-VERNIKKELD)

VRAAGT ONZE
 MEER UITGEBREIDE FOLDER

OLVIS
 SMELTZEKERINGEN
 FABRIEK C.V.
 UTRECHT

DE BATTERIJ

2x de levensduur van

MET DE TIJGER

een gewone batterij!

IMPORTRICE: MARYNEN - DEN HAAG

De „MARINA“ Wasmachine

waaraan de was zonder vrees voor slijtage kan worden toevertrouwd.
 Voorzien van elektrische pomp, waardoor het dragen en tillen van
 zware emmers overbodig is geworden en de gelegenheid geschapen
 is het wasgoed automatisch te spoelen.

Wringer met onafhankelijke vering, waardoor de druk van de rollen
 altijd gelijkmatig verdeeld is. — Deze 3 voordelen zijn al voldoende om
 de „MARINA“ in voorraad te nemen en de verkoop te stimuleren.
 Bovendien komen daar voor U nog de overwegingen bij van aan-
 trekkelijke rabattregeling en de volledige EC-service.

Prijs f 448.-

inclusief Wringer en
 Elektrische Pomp

Electrocentrum N.V., Amsterdam-C.

Filialen: Arnhem, Eindhoven, Leeuwarden, Roosendaal, Rotterdam, Zwolle

VIDOR batterijen
DUREN TOCH LANGER

VIDOR IMPORTEUR:
REMA - ELECTRONICS
 BRONCKHORSTSTRAAT 14
 AMSTERDAM TEL. 95741

PUBLICITEIT IN ELECTRO RADIO MERCUR

is een goede investering die rente afwerpt!

CISTOFA

Mededelingen voor aangeslotenen van Cistofa

OFFICIËLE MEDEDELINGEN

Toevoeging Grossierslijst

Door de beoordelingscommissie is als grossier tot Cistofa toegelaten de N.V. Handelsmij Gebr. Timmermans te Kessel (L), Hoofdstraat 64, zodat thans stofzuigers aan deze firma mogen worden geleverd, respectievelijk van deze firma mogen worden betrokken.

Uitbreiding aantal hulpstukken

Van Holland Electro C.V. te Rotterdam ontvingen wij bericht, dat met ingang van 17 Maart 1953 de modellen G en DM in plaats van met 8, met 10 onderdelen zullen worden geleverd. Deze extra onderdelen zijn:

1 plumeau borstel, 1 droogverstuiver.

Het model DD wordt in plaats met 10, in het vervolg met 12 onderdelen geleverd. Deze extra onderdelen zijn:

1 vloeistofverstuiver, 1 zeilzwabber.

Rudolf Blik N.V. te Den Haag deelt ons mede, dat de stofzuigers type R-6 en R-8 thans worden geleverd met 10 hulpstukken in plaats van met 8 hulpstukken en de R-5 met 11 hulpstukken.

Verder zult U bemerkt hebben, dat op de Jaarbeurs te Utrecht twee nieuwe typen stofzuigers werden gepousseerd. Dit zijn de R-20, waarvan de brutoprijs inclusief 8 hulpstukken f 135,- bedraagt en de R-22, brutoprijs f 155,-, inclusief 10 hulpstukken. De mogelijkheid bestaat, dat voor de R-20 en R-22 een rekje in de handel zal worden gebracht om de verschillende hulpstukken in te kunnen opbergen. Hieromtrent volgt echter nog nader bericht in dit blad.

Voor de beide nieuwe typen gelden de u bekende kortingsregelingen.

J. van Randwijk 65 jaar

Op 28 Maart vierde de heer J. Van Randwijk zijn 65ste verjaardag. De heer Van Randwijk is senior-directeur van R. S. Stokvis & Zonen N.V. te Rotterdam en president-commissaris van Van der Heem N.V. te Den Haag.

Zeker op radiogebied mag de heer Van Randwijk een der industriële pioniers heten, aangezien hij een der stootgevers en deelnemers was in de oprichting van Van der Heem. Het verhaal is bekend - in het jubileumboek van Van der Heem werd het destijds nog uitvoerig gememoreerd - hoe de jonge radiofabriek op de I.R.T.A. exposeerde en enkele dagen later van Stokvis de fantastische opdracht kreeg tot levering van 309 radiotoestellen (waarom precies 309 vermeldt de historie niet). Mede op initiatief van de heer Van Randwijk werd toen opgericht de N.V. Radiofabriek en Ingenieurs-

bureau v.h. Van der Heem en Bloemsma, van welke vennootschap de heer Van Randwijk reeds direct commissaris was.

Het bleef niet bij radiotoestellen - Van der Heem N.V. maakt en R. S. Stokvis & Zonen N.V. verkoopt een indrukwekkende serie producten op het gebied van televisie, telecommunicatie, electronica, huishoudelijke apparaten en wat al niet meer.

De thans 65 jarige -wiens feestdag er een van beide N.V.'s in hun geheel was- heeft aan de uitgroei van beide ondernemingen wel een zeer werkzaam aandeel gehad!

ELECTRO RADIO MERCUUR

VEERTIENDAAGS VARTECHNISCH TIJDSCHRIFT

met de mededelingen van:

Bedrijfsorgaan Electrotechnisch Ambacht en Detailhandel Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Federatie van Electro-technische Werkgeversorganisaties Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Nederlandse Vereniging van Electro-technische Werkgevers Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Nederlandse Kath. Bond van Electro-technische Werkgevers St. Antonius Ten Hagestraat 13, Eindhoven - Tel. 04900-4425

Nederlandse Electro-technische Winkeliers Organisatie Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-114867

Nederlandse Vereniging van Neon Installateurs Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Stichting Centraal Instituut voor de Stofzuigerhandel (Cistofa)

Afd. Detailhandel Mauritskade 45, 's-Gravenhage. Tel. 01700-114867

Nederlandse Vereniging van Nettenbouwers Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Bijdrage Bedrijfsgroep Detailhandel

De bovengenoemde Bedrijfsgroep deelt mede, dat de kwitanties voor de bijdrage 1953 voor de detailhandelondernemingen in elektrische verbruikstoestellen en verlichtingsartikelen en radio-artikelen (d.w.z. die welke hoofdlijden waren van de inmiddels opgeheven vakgroepen Detailhandel in Electr. Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen en Detailhandel in Radio-artikelen) thans worden gereedgemaakt en binnenkort ter incasso zullen worden gegeven.

De bijdrage 1953 is gesteld op een uniform bedrag van f 4,25.

Bij overschrijden van de betalingstermijn wordt dit bedrag met f 2,50 verhoogd.

De bijdrage wordt gegeven door en ten behoeve van de Bedrijfsgroep Detailhandel, welker bestaansduur met ten hoogste een jaar werd verlengd op grond van de wet van 5 Februari 1953 (Staatsblad nr. 51).

Men wordt verzocht maatregelen te nemen opdat de kwitantie bij eerste aanbieding voldaan kan worden.

VERGADERINGSROOSTER

Zoals u reeds per circulaire is medegedeeld wordt op het ogenblik naarstig gewerkt aan de organisatie van de afdeling detailhandel in Cistofa. Er worden in het gehele land vergaderingen belegd, waarvoor iedere aangeslotene persoonlijk zal worden uitgenodigd. Ter vergadering zullen u alle inlichtingen worden verstrekt en er zal volop gelegenheid bestaan tot het stellen van vragen. Daarna zullen afdelingsgewijs Commissies dienen te worden gekozen.

Nevenstaand vindt u het schema van de te houden vergaderingen waarvoor u t.z.t. een uitnodiging zult ontvangen. Wij doen een beroep op u de voor u bestemde datum zoveel mogelijk vrij te houden, opdat zo vlot mogelijk constructief werk kan worden verricht.

Afdeling Detailhandel

	Steden:	Te houden in:	Tijd:	Zaal:
15 April	's-Gravenhage	's-Gravenhage	2 uur	Parkhotel v/h Pomona, Molenstraat 53
17 April	Amsterdam	Amsterdam	2 uur	Hotel Café Restaurant Krasnapolsky, Warmoesstraat 173-185.
21 April	Rotterdam	Rotterdam	2 uur	Groothandelsgebouw (bij Station Delftse Poort)
<i>Provincies:</i>				
24 April	Utrecht	Utrecht	2 uur	Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, Mariaplaats 27.
28 April	Groningen	Groningen	2 uur	Café Restaurant Faun, Heerestraat 83.
1 Mei	Gelderland	Arnhem	2 uur	Café Restaurant Centraal Nationaal, Bakkerstraat 76.
5 Mei	Friesland	Leeuwarden	2 uur	Hotel „De Klanderij”, Zuiderplein 33.
8 Mei	Noord Holland	Amsterdam	2 uur	Hotel Café Restaurant Krasnapolsky, Warmoesstraat 173-185.
12 Mei	Limburg	Sittard	2 uur	Hotel „De Zwaan”, Brandstraat 28.
15 Mei	Drente	Assen	2 uur	Hotel Café Restaurant Stationskoffiehuys, Stationsplein 10.
19 Mei	Overijssel	Hengelo	2 uur	Café Restaurant Royal, Langestraat 16.
22 Mei	Zuid Holland	Rotterdam	2 uur	Groothandelsgebouw (bij Station Delftse Poort).
27 Mei	Noord Brabant	Tilburg	2 uur	Hotel „De Lindeboom”, Heuvel 78.
29 Mei	Zeeland	Goes	2 uur	Hotel „De Korenbeurs”, Grote Markt 17.

Het
nieuwste!

Tikkende electrische pendules

Omschakelbaar
220-110 volt

REFORM ELECTRICHE APPARATEN

Strijkijzers (huishoud-
en textielmodel)

J. LENSEN

huishoudijzer f. 12.90

LAAN VAN HAAGVLIET 7
VOORBURG, TEL. 778663

KOOFLIJSTEN VOOR INDIRECTE VERLICHTING

BUISLAMP-
ORNAMENTEN

van geperst hout voor
schilderwerken edelfinee
Ned. Octrooi 50992.

W. C. HÜLSMANN JR
BROUWERSGRACHT 300, AMSTERDAM. TEL. 31957

Helaf - LEIDEN

Tel. (K 1710) 26792-20001 (b.g.g. 31188-31735-23893)

Fabriek van
gepantserde **industrie-stopcontacten**

10 - 15 - 25 - 60 - 100 - 200 Amp.

Een keur van 150 modellen, passend op ieder gangbaar
merk (bijv. op AEG, HH, WALTHER, SOCOME,
DIN, MIKULKA).

Onze geïllustreerde, 4-talige **PRIJSCOURANT 1953**
biedt U nieuwe verrassingen in de vorm van nog meer
types (in gietijzer en silumin), nog scherpere prijzen,
nog gunstiger superkortingen.

Vraagt monsters: Uw grossier heeft ze in voorraad.

Bezoekt onze permanente stand no. 261
Bouwcentrum - Rotterdam

N.V. v.h. CLAESSEN & Co.

AMSTERDAM - SINGEL 162-164

ALMELO - APELDOORN - DOETINCHEM - GRONINGEN - ROTTERDAM - SITTARD

Het nieuwe adres van ons filiaal te ROTTERDAM is:

EENDRACHTSSTRAAT 100.

Telefonisch bereikbaar onder K 1800-27881.

Nieuw licht over nieuw licht

Oriënteert U zowel vlug als grondig over een moderne ver-
lichtingstechniek door middel van het beknopte, maar degelijke
werkje uit de Diligentia-Reeks:

Natrium- en Kwiklampen, prijs f 4,25.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandel of bij N.V. Uitgevers Mij.
Diligentia, Kalverstraat 35, Amsterdam-C.

Lichten meer dan 12 uur na

Aantrekkelijke verpakking in speciale
toonbank en etalagedozen, inh. 25 st.
Zet een doos op Uw toonbank en een
in Uw etalage.

De verkoop gaat dan spelenderwijs

Ieder koord afzonderlijk verpakt
in cellophane.

Levering uitsluitend via de groot-
handel; direct uit voorraad

Een artikel
dat zichzelf
verkoopt!

Publieks-
prijs:

60 ct.

FABRIKANT: FA. S. LÖVENSTEIN TERBORG (Gld.)

CONEX-UNIVERSAL

... lascht overal - past overal

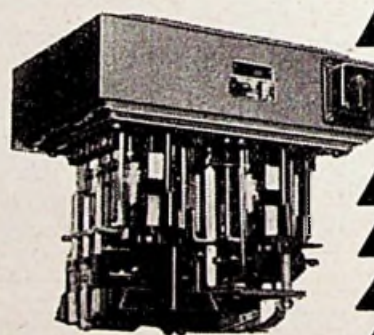
Voor alle draadverbindingen van 3-12 mm²

Ook leverbaar in porcelein (voor vochtige ruimten)

CONEX-UNIVERSAL is de lasdop die U hebben moet

Fabriekaat:
N.V. RAMIE UNION
ENSCHDEDE

In voorraad bij
Uw grossier

Automatische schakelaars

Met en zonder
dempingsweerstand
voor KA motoren tot
max 400 pk / 500 V

Stroomonafhankelijke
en instelbare
overschakeltijd

Ook in explosievlige
uitvoering

Fabrieksagent:

ELECTRO IMPORT

POSTBUS 60 • ZAANDAM • TEL. K 2980-2146